

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

ד' מנחם אב תשע"ג

מחלקת הבחינות הארציות

בס"ד

מבחן הסמכה בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחן :

- א. יש לענות על 10 מתוך 12 השאלות.
- ב. בכל תשובה יש לכתוב את מקורות הגמרא והראשונים ועד לפסק ההלכה.
- ג. יש להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.
- ד. יש לכתוב את התשובות בעמודה השמאלית של המחברת בלבד.

בהצלחה!

1. בשר ששהה שלשה ימים

- א. בשר ששהה ג' ימים בלא מליחה כיצד ניתן להכשירו לאכילה ובמה שונה דינו מכבד. כתוב הדין והטעם.
- ב. בשר ששהה שלשה ימים בלא מליחה או בשר שנתבשל בלא מליחה ונתערבו אותם חתיכות באחרות האם הם בטלים ברוב.
- ג. מה הדין אם מלחו בכלי שאינו מנוקב כמה חתיכות בשר יחד כאשר אחד מהם זה בשר ששהה שלשה ימים [פרט בתשובתך מה הדין אם החתיכות האחרות כבר נמלחו או שעדיין לא נמלחו].

2. צליית בשר

- א. צלו בשר בשיפוד על האש וקודם שהגיע לחצי בישולו הסירו אותו מעל האש וחתכו הבשר בסכין. כתוב מה דינם של הסכין, השיפוד, והבשר, ציין דעות הראשונים בזה וכיצד נפסקה ההלכה.
- ב. חתכו בשר צלוי על גבי לחם או על גבי כלי ויש בהם מראה דם מה דינם של הלחם והדם שבכלי, כתוב דעות הראשונים וההלכה.

3. חלב הנמצא בקיבה

- א. בגמ' חולין [קטז:] מובא "כשירה שינקה מהטריפה מעמידין בקיבתה". עוד מובא בגמ' [שם, קט.] "קיבה שבישלה בחלבה אסורה".
- א. כתוב היאך מיישבים הראשונים את הסתירה משתי גמ' הללו.
- ב. היאך פסקו השו"ע וברמ"א.
- ג. חלב שנמלח או נכבש עם קיבתו והעמידו בו גבינות מה דין הגבינות - לכתחילה ובדיעבד.

4. בשר שנפל לחלב

- א. בשר רותח שנפל לחלב צונן מה דינם של הבשר והחלב. והאם יש חילוק בין אם בישל אח"כ את הבשר או לא.
- ב. בישל מאכל בכלי שנאסר כדי קליפה מה דין המאכל והאם זה סותר לפסק של שאלה א.
- ג. בשר שמן מלוח [מליח כרותח] שנפל לגבינה שאינה מלוחה מה דינם של הבשר והגבינה.

5. כיסוי קדירה

- א. כתוב מה הדין במקרים הבאים האם צריך לשער בס' כנגד כל הכיסוי או רק כנגד האיסור שבכיסוי.
- 1) טיפת חלב שנפלה על גבי כיסוי קדירה בשרית רותחת. 2) כיסוי חלבי אינו בין יומו שיש בו ממשות בעין וכיסה בו קדירה בשרית.
- ב. כתוב מה דינם של המאכל הקדירה והכיסוי במקרים הבאים:
- 1) קדירה בשרית רותחת שכיסה במכסה חלבי ב"י צונן. 2) קדירה בשרית צוננת שכיסה בכיסוי חלבי רותח.

6. עיסה בחלב

- א. בגמ' פסחים [לו.] מובא, "אין לשין את העיסה בחלב, וכעין תורא שרי".
- א. כתוב היאך פירשו הראשונים מהו כעין תורא.
- ב. ציין מה הם התנאים שהובאו בפוסקים בכדי להתיר ללויש עיסה בחלב כשעושה שינוי בפת. [ציין שני תנאים].

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

מחלקת הבחינות הארציות

ג. אפו פת עם פשטידא בתנור אחד מתי הדין הוא שהפת אסורה ומתי הפת מותרת.

7. ביטול איסור לכתחילה

- בגמ' ביצה [ד:]: "מובא עצים שנשרו מן הדקל לתוך התנור ביום טוב - מרבה עליהם עצים מוכנים ומסיקן. [והקשן] והא קא מבטל איסורא לכתחילה, - [ותירצו] הני מילי בדאורייתא, אבל בדרבנן מבטלין".
- א. האם ניתן להוכיח מכאן שאיסור דרבנן מותר להרבות עליו לכתחילה ולבטלו - ציין ג' דעות הראשונים בזה והיאך פסקו להלכה השו"ע והרמ"א.
- ב. אדם שביטל איסור במתכוין אך טען שלא ידע שדבר זה אסור, האם נחשב שוגג או מזיד - ציין בתשובתך מה הדין ומהיכן הוכיחו דין זה.
- ג. מורה הוראה שבאה לפניו שאלה של תערובת איסור והיתר כדי לעמוד על השיעור אם יש כאן ס' או לא, - האם מוטל עליו לברר אם הוסיפו מן ההיתר לאחר שנפל כבר האיסור לקדירה.

8. דבר שיש לו מתירין

- א. קיימ"ל דדשיל"מ שאינו בטל זהו דוקא במין מינו כתוב מהו הטעם. והבא שני מקרים שהגם שזה שני מינים שונים אך לענין דשיל"מ יחשב הדבר כמין במינו.
- ב. במקרים המובאים להלן כתוב האם הם בטלים בתערובת ומהו הטעם: ביצה שספק נולדה ביו"ט. ביצת ספק טריפה. ביצת טריפה שנולדה ביו"ט. [התערבו בביצים מותרות]
- ג. הבא לפחות ארבעה מקרים המובאים בפוסקים שבהם לא נאמר הכלל דשיל"מ לא בטיל [הגם שזה מין במינו והאיסור יהיה מותר למחר].

9. תערובת יבש ביבש

- א. קיימ"ל תערובת יבש ביבש בטל ברוב באר מהו גדרו של ביטול זה ומה הנפקא מינא. ציין דעות הראשונים ושתו נפק"מ.
- ב. כיצד פסקו השו"ע והרמ"א בזה.
- ג. קיימ"ל תערובת יבש ביבש מין באינו מינו צריך ס', האם הדין שצריך ס' הוא מן התורה. והאם דין זה נאמר גם באיסור דרבנן.

10. ספק ספיקא

- א. במקרים המובאים להלן כתוב האם ניתן להתירם מכוח ספק ספיקא ומהו הטעם.
- 1) שוחט שמצא הסכין פגום לאחר שחיטה. 2) גבינה שיש ספק אם העמידו אותה בעור קיבת נבילה.
- ב. קיימ"ל אם בישל בכלי גויים [סתם כלים] בדיעבד התבטל מותר וטעם ההיתר נובע מכוח ספק ספיקא - כתוב מהו הספ"ס ומדוע אינו נכלל בדין של ספ"ס משם אחד.

11. בישולי גויים

- א. מאכל שבישול יהודי וכשהגיע לשולו, נוצר קצר ובא טבח גוי והדליק התנור מחדש, מה דין התבטול - ציין את מחלוקת הראשונים וההלכה.
- ב. מאכל שבישול הגוי ובשולו בא המשגיח וכיבה התנור והדליקו מחדש, מה דין התבטול.
- ג. מה הדין כשיש ספק אם הגוי כיבה והדליק מחדש את התנור או שהשאירו כפי שהיהודי הניחו.

12. הכשרת כלים

- א. הקונה כלי מהגוי והכשיר אותו בכך שקודם הטבילו ואח"כ הגעילו האם עשה נכון - ציין דעות הראשונים והיאך נפסק להלכה.
- ב. גוי שגנב כלים מישראל ולבסוף הוחזרו לו האם כלים אלו צריכים טבילה. ציין בתשובתך האם דין זה תלוי אם כבר הישראל התיימש מהם, וכן מי הוא הגנב.
- ג. קיימ"ל שקטן אינו נאמן על טבילת כלים מה הדין בהגיע לגיל י"ג האם צריך לבדוק אחריו אם הביא שתי שערות.

בית יהב, ירמיהו 80, ירושלים, ת.ד. 36016, מיקוד 91360, טל': 02-5313143/4 www.rabanut.gov.il

דיינות, תעודות הפמכה והשת"ג - פקס: 02-5000353 דוא"ל: orly@rabbinat.gov.il

רישום לבחינות רבנות וקבלת תוצאות - פקס: 02-5313198 דוא"ל: exams@rabbinat.gov.il

Beit Yahav, 80 Yirmiyahu St., Jerusalem P.O.B. 36016 Tel.: 02-5313143/4, Fax: 02-5000353